

Sote Palveluyrittäjät SOTEPA ry

Asia: VN/28373/2023 ja STM/076:00/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Petteri Orpon hallitusohjelmalla rakennetaan vahvaa ja välittävää Suomea, jossa hyvinvoinnin perusta on kestävä talous. Hyvinvointi syntyy työstä ja kestävä kasvu tuottavuutta ja kilpailukykyä parantamalla. Tavoitteessa onnistuaksemme, on huolehdittava kansalaisten työ- ja toimintakyvystä ja ihmisten työmarkkinakelpoisuudesta.

Osana hallituksen investointiohjelmaa tehdään 400 miljoonan euron kertaluonteinen panostus sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikuttavuuden lisäämiseen ja hoitajajoukkojen purkuun. Hallitusohjelman mukaan palveluiden painopistettä on kyettävä siirtämään raskaammista palveluista kohti peruspalveluita ja tehtävä konkreettisia toimia ihmisten terveyden, hyvinvoinnin sekä työ- ja toimintakyvyn turvaamiseksi taloudellisesti kestävällä tavalla.

Hallituksen esitys fysioterapian sairausvakuutuskorvausten palauttamisesta ja korvauksen myöntämisestä vakuutetuille ilman lääkärin lähetettä, on kannatettava. Tämä tukee hallituksen tavoitetta panostaa ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen hoitamiseen, jolla ehkäistään vammojen kroonistumista ja vähennetään perusterveydenhuollon kuormitusta, vähennetään tule-vaivoista aiheutuvia sairauslomia, sekä ennaltaehkäistään ennenaikaisia eläköitymisiä.

Fysioterapiakäyntien kela-korvaus vakuutetuille matalan kynnyksen suoravastaanottona ilman lääkärin lähetettä on nopeasti vaikuttava investointi, jolla kansalaisten työ- ja toimintakyky konkreettisesti paranee, mikä vaikuttaa suoraan Suomen kilpailukykyyn ja kestävä kasvun rakentamisen perusedellytyksiin.

Tule-ongelmat koskettavat koko kansaa:

THL:n Avohilmo – tilastotietokannan 2023 mukaan 2,5 miljoonalla lääkärikäyntien diagnoosina oli tuki- ja liikuntaelinvaihat, eli tule-vaivat. Työterveyslääkärikäyneissäkin 1/3 asiakkaan diagnoosina oli tule-vaivat.

Fysioterapian kela-korvausten saajien ikäjakauma vuonna 2021:

0v -----> 20v -----> 65v ----->

Lapset ja nuoret 0 – 19 vuotiaat	36.442 fysioterapiakäyntiä
Työikäiset 20 – 64 vuotiaat	534.078 fysioterapiakäyntiä
Eläkeläiset 65 – vuotiaat	456.059 fysioterapiakäyntiä

Vielä vuonna 2021 sairaanhoitovakuutus korvasi sairaanhoitokuluja kaikenikäisille suomalaisille. Kela-korvausten puuttuminen on näkynyt selvästi siinä, että viime vuonna fysioterapiaan hakeutuminen väheni selvästi, vaikka tarve ei suinkaan ole poistunut, vaan lisääntynyt. Ihmisten taloudellinen tilanne on sellainen, että ilman kela-korvauksia vähävaraisilla ei ole varaa fysioterapiaan.

Mahdollisuus mennä suoraan fysioterapiaan ilman lääkärin lähetystä ja saada kela-korvaus, madaltaa ihmisten kynnystä hakeutua fysioterapiaan heti kun tule-ongelma (polvi, nilkka, selkä) on alkanut oireilla. Varhaisella puuttumisella estetään vamman paheneminen.

Fysioterapialla hillitään sairaudenhoidon ja hoivan kustannuksia

Hyvinvointialueet saavat suoraa kustannushyötyä siitä, että fysioterapian suoravastaanottojen avulla voidaan vähentää perusterveydenhuollon kustannuksia. Fysioterapeutit huolehtivat siitä, että ihmiset pysyvät pidempään omatoimisinä ja toimintakykyisinä. Tarvittaessa fysioterapeutti ohjaa asiakkaan lääkärin vastaanotolle.

Pitkäkestoisen fysioterapian vaikuttavuudesta on näyttöä: Sotiemme veteraanit ovat pysyneet eläkeläisinäkin ikätovereihinsa verrattuna fyysisesti paremmassa kunnossa, johtuen 1980-luvulta lähtien yhteiskunnan tuella saamastaan jatkuvasta fysioterapiasta ja kuntoutuksesta.

Kehittämisehdotukset

Hallituksen esityksen mukaan fysioterapeutin vastaanottokäyntejä korvattaisiin sairausvakuutuksesta vain 4 käyntiä/ vuosi/ henkilö ilman lääkärin lähetystä. Suoravastaanottokäyntien määrän pitäisi olla merkittävästi suurempi suorien ja välillisten kustannushyötyjen realisoitumiseksi. Korvattavien suoravastaanottokäyntien määrä pitäisi nostaa vähintään 10 kertaan/ vuosi/ henkilö, jotta hoidon tuloksista saadaan vaikuttavia.

Fysioterapian kela-korvaus pitäisi nostaa 25 euroon / käynti, jotta se mahdollistaisi myös työelämästä syrjäytymisvaarassa olevien ja muiden pienituloisten omaehtoiseen fysioterapiaan hakeutumiseen. Ajoissa toteutettu fysioterapia, mukaan lukien omahoidon ohjaus, ehkäisee työ- ja toimintakyvyn heikkenemistä, ongelmien pahenemista ja eriarvoistumista. Tämä vähentää myös painetta hyvinvointialueiden lääkäreiden vastaanotoille.

Mikäli lääkäri on arvioinut fysioterapian tarpeen suoravastaanottokäyntimääriä suuremmaksi, myös lääkärin määräämien lisähoitojen pitäisi olla kela-korvattavia.

Kelan matkakorvaukset fysioterapiaan

Fysioterapia-asiakkaat ovat se asiakasryhmä, jotka liikuntavammojen ja -vaivojen vuoksi tarvitsevat tukea matkakustannuksiinsa, jotta heillä on varaa lähteä fysioterapeutin vastaanotolle. Matkakorvauksia tarvitsevilla on usein liikkumista heikentävä vamma, jolloin kela-taksia tarvitaan.

Diagnostiikkapalvelut

Peruslaboratoriotutkimukset ja kuvantaminen ovat usein välttämättömiä vammojen selvittämiseksi. Sairausvakuutuskorvausten ulottaminen myös niihin on välttämätöntä.

Portinvartijaa erikoislääkärille ei tarvita

Sairausvakuutuslain muutosehdotus siitä, että asiakkaan pitäisi saada yleislääkärin lähete voidakseen mennä erikoislääkärille, periytyy vanhoilta ajoilta. NykYTEknologia mahdollistaa sen, että ihmiset selvittävät jo ennakkoon parhaan erikoislääkärin omille oireilleen ja haluavat päästä nopeasti kerralla kuntoon. Jos joutuu jonottamaan kahdelle lääkärille, hoitoon pääsy viivästyy ja vammat pahenevat.

Lisäksi kahdesta lääkärisäkäynnistä maksaminen tulisi kalliiksi sekä asiakkaalle että kelalle. Hyvinvointialueen lääkäreille pääsemiseen on niin pitkät jonot, että erikoislääkärilähetteidensä kirjoittamiseen tuskin jää lääkäreille aikaa.

Lopuksi

Sote Palveluyrittäjät SOTEPA ry kannattaa hallituksen esitystä fysioterapian kela-korvausten palauttamisesta ja korvauksen myöntämisestä vakuutetuille ilman lääkärin lähetettä. Ehdotamme korvattavien suoravastaanottokäyntien määrä pitäisi nostaa vähintään 10 kertaan/ vuosi/ henkilö, jotta hoidon tuloksista saadaan vaikuttavia.

Fysioterapian kela-korvausta pitäisi nostaa 25 euroon / käynti, jotta se mahdollistaisi myös työelämästä syrjäytymisvaarassa olevien ja muiden pienituloisten omaehtoiseen fysioterapiaan hakeutumiseen.

Sote Palveluyrittäjät SOTEPA ry

Aino Sainio
Puheenjohtaja
aino.sainio@fysipartners.fi
puh. 0400 784515

Nuijamiestentie 7
00400 Helsinki